

2017-02-15

Bilaga 1

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats

År 2016

Datum

2017-02-28

Caroline Draste, Verksamhetschef enligt HSL §29

Innehåll

Sammanfattning för 2016.....	3
Barn och elevhälsans mål i Nacka.....	4
Övergripande mål.....	4
Prioriterade områden 2015/16.....	4
Strategier för arbetet med de prioriterade målen 2015/16.....	5
Organisatoriskt ansvar för patientarbetet.....	5
Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårds Lagen (HSL).....	6
Medicinska ledningsansvar.....	6
Uppföljning och utvärdering.....	6
Hur barn- och elevhälsan arbetar med patientsäkerheten och hur patientsäkerhetsarbetet bedrivs.....	7
Riskanalys.....	7
Hantering av synpunkter och klagomål.....	8
Analys och sammanställning.....	8
Resultat.....	9
Strukturmått.....	9
Processmått.....	9
Resultatmått.....	9
Måluppfyllelse.....	10
Verksamhetschefs bedömning och kommentar.....	10
Övergripande mål och strategier för kommande år.....	10
Mål EMI.....	10
Prioriterade mål hela barn och elevhälsan.....	11
Strategier.....	11

Sammanfattning för 2016

Elevhälsan och dess personal har under året arbetat kontinuerligt för att nå målen.

Elevhälsan har systematiskt arbetat med:

- bygga upp metodboken, där lokala rutiner inom elevhälsans medicinska insatser framgår
- avsluta tidigare BVC-journalsystem
- uppdatera och omarbete hälsoblanketter
- kollegial handledning, besök hos interna eller externa kollegor och/eller samarbetsparter
- bjuda in föreläsare inom ämnena: HBTQ, nyanlända, psykisk ohälsa och workshopat tvärprofessionellt med samtliga professioner i barn- och elevhälsan
- starta upp arbetsgrupper inom områdena: övervikt och undervikt, pubertet och utveckling, psykisk ohälsa hos ungdomar, elevhälsoposter och informationsmaterial om elevhälsans medicinska insats samt medicinskt utvecklingsarbete (denna grupp utgörs av skolläkarna)
- Planering, test och upphandling av nytt journalsystem (PMO)

En "Barn och elevhälsans dag" har anordnats, där medarbetare uppmuntrats att "vågat göra och vågat dela" (Välfärds skolas motto) vilket innebar erfarenhetsutbyte, kunskapsutbyte och inspiration. Alla rektorer, biträdande rektorer och lärare inom Välfärd skola bjöds in samt ett flertal externa parter som vi samverkar med, exempelvis Familjemottagningen och Horisont med flera. Dagen bjöd på flera föreläsningar och workshops som hölls av medarbetare inom hela Barn och elevhälsan.

I årets kvalitetsgranskning granskades mottagningarnas lokaler. Vilken utrustning finns, lokalernas placering, utrymme och förutsättningar. Utifrån det som identifieras gjordes diverse inköp av saknad utrustning. Rödmyrans skola åk 1–6, planerar en ombyggnad och under ombyggnationen kommer mottagningsrummet för den medicinska delen av elevhälsan tillfälligt finnas i ett annat rum. Verksamhetschefen och biträdande enhetschef har även besökt Backebo skola samt Saltängens skola för diskussion gällande mottagningsrummen på skolan.

Det har startats upp ett nytt tillvägagångssätt och arkiveringsförfarande av avvikelserapporter i ärendehanteringssystemet Platina.

Biträdande chef och enhetschef inom barn- och elevhälsan har besökt elevhälsoteam, EHT, på ett flertal skolor. Syftet med besöken har varit att bland annat se hur EHT ute på de olika skolorna fungerar, delge och ta emot tips på fungerande EHT, besöka skolorna och barn- och elevhälsans personal i dess arbetsmiljö samt se vilka trender som är aktuella inom skolorna.

Under året har samtliga skolläkare och skolsköterskor erbjudits att gå på skolläkardagarna respektive skolsköterskekongressen.

Barn och elevhälsans mål i Nacka

Barn och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar barnens och elevernas lärande, utveckling och hälsa. *Barn och elevhälsan* ska stödja barnens och elevernas utveckling mot utbildningens mål och *Barn och elevhälsan* har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje barns och elevs utveckling och lärande.

Övergripande mål

Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor ska:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- ska präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund
- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och till exempel socialtjänst, landsting samt första linjen psykiatri.

Prioriterade områden 2015/16

- Nyanlända
- HBTQ, homosexuella, bisexuella, trans och queerpersoner
- Utveckling av statistik och kvalitetsarbete inom barn och elevhälsan
- Psykisk ohälsa
- Hemmasittare

Strategier för arbetet med de prioriterade målen 2015/16

- Nyanlända-två medarbetare som arbetat mycket med nyanlända har gått på utbildning och delgivit de andra kollegorna sina erfarenheter och kunskaper på ett professionsmöte.
- Föreläsaren Marie Balint bjöds in som föreläser om nyanlända och utöver det har det tagits fram rutiner och ett flödesschema i metodboken om hur barn- och elevhälsan arbetar med nyanlända och ensamkommande barn.
- HBTQ- Barn och elevhälsan bjöd in en föreläsare från RFSL som föreläste i ämnet. En workshop anordnades sedan under ledning av föreläsare och en uppdelning skedde i tvärprofessionella grupper.
- Psykisk ohälsa - Peter Friberg föreläste i ämnet.
- Föreläsning om att leva med ADHD och autism - Angelica Ogland och Sunnali Lindgren
- Barn och elevhälsans dag – Våga dela våga göra
- Föreläsning om självskadebeteende med Johan Bjureberg

Organisatoriskt ansvar för patientarbetet

Kommunstyrelsen är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan. Vårdgivaren ansvarar för att verksamhetschefen för den medicinska insatsen utses.

Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

Verksamhetschefens ska ansvara för att alla medarbetare har rätt kompetens, fortbildning och får ansvar och befogenheter så de kan bedriva en bra kvalitet och god och säker vård. I det konkreta arbetet delegeras vissa organisatoriska uppgifter till rektorerna.

Frågor som inkommer från tillsynsmyndigheten, Inspektionen för Vård och Omsorg, elever, föräldrar och personal gällande verksamheten hänvisas till verksamhetschefen. Tillsammans med medicinsk ledningsansvarig läkare, planerar, engagerar, leder, kontrollerar, dokumenterar och redovisar resultatet.

Medicinska ledningsansvar

I Nacka kommun har verksamhetschefen för Barn och elevhälsan, Caroline Draste, gett i uppdrag åt Amelie Hedström det medicinska ledningsansvaret (MLA) för den medicinska insatsen (EMI).

Uppföljning och utvärdering

Tillbud och vårdskador mäts kontinuerligt via rapporter och avvikelshantering. Avvikelsehanteringen går igenom löpande med all personal inom EMI och diarieförs i Platina. Verksamhetschefen och medicinsk ledningsansvarig arbetar aktivt med att hålla skolsköterskor och skolläkare uppdaterade gällande riktlinjer i Metodboken för skolsköterskor och skolläkare, riktlinjerna följs i mycket hög grad. Teori och praktiska övningar i bl.a. vaccinationsteknik hålls årligen med personalen.

Uppföljning genom en egenkontroll sker årligen via en enkät. Frågorna avser lokalens beskaftenhet samt vilken utrustning som finns och hur man arbetar med hygien på mottagningen. Resultatet sammanställs och följs upp av verksamhetschef och medicinsk ledningsansvarig. Utifrån svar som inkommit så ser verksamhetschefen till att meddela om behov finns på respektive skola. Mycket som inkom i år kunde åtgärdas direkt. Inköp av medicinskt kylskåp, lampor, förstoringsglas, nya syntavlor och annan utrustning har införskaffats. De skolor som planerar för renovering och tillbyggnation har vidtalats om våra behov för att bedriva vår verksamhet och skolorna har utifrån bästa förmåga löst localsituationen fram till dess att de nya lokalerna tas i bruk. Vilrum saknas i ett fåtal skolor. I de fall där vi ansett att lokalerna är undermåliga, Backebo, Ektorps och Saltängen skola,

har verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarigt besök skolan och haft ett möte med respektive rektor och påtalat bristerna som de lovat åtgärda. Uppföljning på att detta ombesörjs sker löpande och de mesta är redan åtgärdat. YBC gymnasium har utökat elevantalet och skolsköterskan behöver mer tid i mottagningsrummet på skolan (som delas med annan skola). Ny lokal och planering för ombyggnation har inletts.

Kontroll av medicinsk utrustning sker löpande av skolsköterskorna och skolläkarna bland annat i samband med egenkontroll. Vartannat år samlas samtliga audiometrar in och kalibreras och en medicinsk tekniker åker ut och kalibrerar vågarna på skolorna. I år har en blodtrycksmanschett och tre audiometrar köpts in.

Vaccinationstäckning mäts årligen via en enkät. EMI erbjuder och arbetar aktivt med att vaccinera de elever som inte är fullvaccinerade.

Hur barn- och elevhälsan arbetar med patientsäkerheten och hur patientsäkerhetsarbetet bedrivs

Nätverket för ledningsansvariga inom EMI träffas två gånger om året inom Stockholms län.

Representant för Nackas kommun har varit verksamhetschefen, Caroline Draste. Där diskuteras bland annat arbetssätt, metoder, kvalitetsgranskningar, lagar, regelverk och trender inom EMI.

Nätverk mellan EMI och Barnhälsovården sker en gång per år. Verksamhetschefen representerar Nacka kommuns barn och elevhälsa.

Enheten barn och elevhälsan har arbetsplatsträff, en gång i månaden. Då träffas först hela barn och elevhälsan och alla professioner och sedan träffas skolsköterskorna och skolläkarna i sin profession. Ett aktivt arbete sker med de avvikelser som skett och det diskuteras då arbetssätt, metoder och rutiner så att avvikelser kan undvikas i framtiden.

Riskanalys

Skolsköterska, skolläkare och rektor ansvarar för att identifiera och rapportera till verksamhetschefen och medicinsk ledningsansvarig (MLA) vid väsentliga förändringar i verksamheten som kan innebära en risk för tillbud eller händelser. Verksamhetschef och MLA ansvarar för att tillsammans med berörda professioner göra en bedömning och riskanalys. Verksamhetschefen ansvarar sedan att åtgärder vidtas.

Verksamhetschef och MLA sammanställer, diarieför och återför resultat och åtgärder för avvikelshanteringen i verksamheten. Under 2016 har 11 avvikelserapporter inkommit, vilket är en

ökning från föregående år. Avvikelserna har handlat om felaktig dokumentation, uteblivna eller försenade kontroller, trasigt kylskåp, felaktigheter i samband med utskrift i vårt journalsystem. En av anledningarna till att antal avvikelserapporter ökat under 2016 beror på att vi bedrivit ett aktivt arbete för att rapportera avvikelser. Avvikelserapporterna är bra för det kollegiala lärandet och nödvändigt för att patientsäkerhetsarbetet utvecklas och förbättras.

Under 2016 har skolsköterskan på YBC gymnasium haft problem med tillgång till lokal vissa dagar varje vecka då hon är på skolan. Verksamhetschefen har gjort en riskanalys gällande lokalfrågan och därefter kontaktat rektor på skolan. Rektorn har blivit uppmärksam på att den medicinska insatsen i elevhälsan lyder under regelverk och lagar som måste följas bland annat hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen och offentlighets- och sekretesslagen. En bra lokal är nödvändig för att elevhälsan ska bedrivas med god och hög patientsäkerhet, vilket det tyvärr inte görs om skolsköterskan måste byta till tillfälliga lokaler vissa dagar under veckorna på grund av lokalbrist på skolan.

Hantering av synpunkter och klagomål

Verksamhetschefen och MLA tar emot synpunkter och klagomål.

I år har synpunkter och klagomål uppkommit gällande lokalfråga på YBC. Lokalfrågan är under behandling och berörda parter är informerade och frågan är under uppföljning. Enligt rektorn på aktuell skola pågår arbetet om ny lokal för fullt och detta bevakas och följs upp kontinuerligt.

Analys och sammanställning

Verksamhetschef och MLA går regelbundet igenom aktuella händelser och sammanställer samt återför resultatet till verksamheten på de månatliga professionsmötena.

Samverkan med patienter och vårdnadshavare

Skolsköterskor och skolläkare strävar alltid att samarbeta med vårdnadshavare. Eleven involveras utifrån ålder och mognad.

Resultat

Strukturmått

En del i patientsäkerhetsarbetet är att fortbilda personalen.

Under året har:

- 1 skolsköterska (som arbetar på gymnasiet) gått ACT- utbildning, Acceptance and Commitment Therapy, vilket är en utveckling av kognitiv beteende terapi
- 2 skolsköterskor gått utbildning i hörselscreening.
- 2 skolsköterskor gått utbildning om mottagandet av nyanlända.
- 1 skolsköterska gått utbildning som instruktör i HLR. Hjärt- och lungräddning.
- All personal för den medicinska insatsen har fått tagit del av föreläsningar inom HBTQ nyanlända
- Föreläsning om självskadebeteende
- Föreläsning om psykisk ohälsa och om att leva med ADHD, Attention Deficit Disorder, och autism.
- Verksamhetschef och medicinsk lednings ansvarig har reviderat och sett över läkemedel och sjukvårdsartiklar som finns på skolsköterskemottagningarna.

Processmått

Skolsköterskor och skolläkarnas månatliga professionsmöten är en viktig del i kvalitetsarbetet. Heldagar på loven och uppstarts dagar varje termin är återkommande händelser där barn och elevhälsan tar ett gemensamt avstamp inför kommande läsår och där föreläsare i aktuella ämnen bjuds in. På dessa möten dels även erfarenheter, tips och olika arbetsmetoder inom alla professioner inom barn och elevhälsan.

Skolsköterskorna har haft tillgång till handledning en gång i månaden.

Resultatmått

I år har det arbetats mer frekvent med avvikelser. En av anledningarna till detta är arbetet med rapporteringsskyldigheten och det kollegiala lärandet som det medför. Medarbetare har även delat

mer erfarenheter med varandra "Våga göra, våga dela". Barn- och elevhälsans dag och gjort besök i andra verksamheter och besök hos sina kollegor.

Måluppfyllelse

- Kvalitetsarbetet med avvikelshantering har diarieförts, följts upp och redovisas kontinuerligt för professionen.
- Arbetet att dela med varandra och arbeta tvärprofessionellt har prioriterats under året samt att barn- och elevhälsan bjudit in föreläsare som föreläst om HBTQ, nyanlända och psykisk ohälsa.
- När det gäller patientsäkerhet har barn- och elevhälsan försökt säkerhetsställa att lokaler, utrustning och hygien på skolan är adekvata och patientsäkra. Trots inköp av diverse utrustning och besök på flertal skolor är det ett par skolor som har lokalproblem på grund av trångboddhet. Men majoriteten av skolorna har bra lokaler och ett flertal skolor planerar renoveringar och ombyggnationer och då kommer hänsyn tas till de behov som finns inom den medicinska delen av elevhälsan.

Verksamhetschefs bedömning och kommentar

Den medicinska delen har arbetat strukturerat och målinriktat för att uppnå de målen som var satta inför 2015/2016.

Övergripande mål och strategier för kommande år

Mål EMI

- Alla skolsköterskor ska genomgå lokal utbildning i grundläggande patientsäkerhet
- Öka kunskapen hos skolsköterskor och skolläkare om PMO:s alla användningsområden

Prioriterade mål hela barn och elevhälsan

- Minska oroväckande skolfrånvaro
- Öka de tvärprofessionella insatserna i förskola och skola

Strategier

- Deltagande på professionsmöten, utbildning och kollegiala diskussioner om systematiskt förbättringsarbete och patientsäkerhet
- Säkerställa bemanningen av skolsköterskor enligt mål och riktlinjer för den samlade elevhälsan
- Utbildning i nytt journalsystem, PMO, ska implementeras under våren
- En arbetsgrupp för PMO "superanvändarna" och systemförvaltaren tar in önskemål och synpunkter från verksamheten för utveckling av systemet